

Ki fogadná be Csunderlik Tituszt?

A kérdés V. város tanácsának szociális lakás- és lakhatási bizottsága előtt is felmerült, de a tanácsosok, illetve az önkormányzat képviselője megviselet orzával emelte égnek karját, egész pontosan kilenc párat. (A nyelv szabályai szerint ugyanis a páros testrészek többes számú említése tiltott, sőt, nyelvrontó trehányásra mutat.)

– Még ez is?!!! – kérdezték nyúzottan, minekutána a tárgysorozatba vétel során kiderült, hogy nem hat, hanem hatvanegy kérdést kell megvitatniuk, és elődöntést is kell hozniuk.

Kommunikációs hiba, szabadkozott Csunderlik Teréz, az önkormányzat frissen alkalmazott titkárnője. Az, hogy frissiben nyert felvételt egy álláskönyörületi börzén, csak szorgos szimatolás után derült ki. Még mielőtt a dolog kipattanhatott volna, a névegyezésre a legöregebb tanácsnok, Zudor Zádor figyelt fel, neki ugyanis az efféle tételek soha nem kerültek el a szimatát. Hiába, sokat tesz a megszerzett, a megrögzött tapasztalat, az egykori személyzetis múlt, tudniillik egy korábbi diktatúra idején bizalmi állást töltött be egy, a csavarmenet irányát meghatározó kutatóbázison.

– Ki fogadja be Csunderlik Tituszt?!! – merült fel a kérdés határozottabban, miután az új tanácsstagok számára is világossá tétetett, hogy a napirend pontjait nem lehet leseperni, elsumákolni. A közhivatali vállalók személyes ízlése elcsökevényesedik a hosszas hivatalviselés alatt, mondta Zudor Zádor, aki könyvet készült írni a közpályaviselet hagyományos és etikai mértékességéről.

– Nos, hol fog ezentúl aludni Titusz, hol hajtja álomra, nyugovóra magát Csunderlik úr? – Tette fel szónoki drámaisággal a kérdést a tanácsjegyző, az ülést vezető ZZ-vel egyet nem értésben.

A megoldás pedig nem darvadozott egyik tanácsos elméjében sem, annál inkább Csunderlik Titusz ordasságának híre: nevének hallatára kilengett a közkedélyjelző-szeizmográf mutatója, romlott málnaszörp szagát sodorta az októberi szél a bizottság üléstermébe minden Csunderlik-említésre. A közbátorság megremegett, a szikvízes palackok robbanással vagy öngyulladásal fenyegettek...

Ifjúkori tetteit feljegyezték a városi évkönyvek. Egyszer például leragasztotta celuxszal a város összes csengőjét, amelyek a hirtelen elrendelt rendkívüli áramszünetig szóltak, giling-galangoltak, tikácsoltak, vijjogtak, bim-bambozták a közönséget. Persze, bizonyítani nem lehetett, nem hagyott a ragasztószalagokon testnedveket, DNS-nyomokat; máskor tíz-tíz dollárt adott a hivatásos guberálókknak, hogy forgassák ki V. város valamennyi szemetesládáját, szórják szét a dzsuvát, és gamatkodjanak nyilvánosan, ráadásul éppen akkorra időzítette a közszemetelést, midőn a város történetében először kapott magas rangú külhoni államférfiút látogatóként (Dél-Vietnamból). A szemétszóró guberálók később a rendőrség faggatózására egyöntetűen azt vallották, hogy nem emlékeznek annak a hölgynek az arcára, termetére, kezére, lábára, akitől a pénzt kapták... Természetesen mindenki sejtette, ki áll a csíny mögött, de bizonyíték, egyértelmű bűnjel, használható/ értékelhető vallomás, tanúbizonyosság egy szál sem gyűlt be. Egy darabig őrizték a megoldatlan ügyek között, aztán ejtették. Amint ezt szaknyelviileg olyan szépen mondják, ad acta tették.

Közelebből az ügy attól lépett elő napirendé, hogy Cs. Titusz elvált ikszedik feleségétől, és az kirakta őt a lakásból. Markos költöztetők cipelték le ágygal együtt a Palavicini-Perzsovszky parkba, ahol öröklakásuk állott, durva egyszerűséggel dobták le a park gypére nyughelyét, megköpték a markukat, és az ágyat egy rántással kihúzták alóla. Mindössze 40 centit esett, komolyabb kül- és belsérelemi nyomokat – Cs. T. őszinte bánatára – nem állapított meg testén V. város tiszti főorvosa. Az ágyat visszacigölték a második emeletre, ugyanis a válás kimondása után az asszonyka érvényesíteni akarta magánválásához való jogát, de Csunderlik Titusz azt kiabálta, hogy ő innen egy tapodtat se moccan, mégiscsak ő harcolta ki ezt a lakást két évvel korábban, ő járta ki a szociális lakásosztályon, az ő nevére örökösítették Cinkos Emesénél, vagyis a hivatal egykori vezetőjénél, régi szeretőjénél némi konykos meggy és rumos álompuszerli bevetésével az ellenkínálatba. Ezt azonban nem kiabálhatta szerte, mert okos ember volt, és senkit sem akart gyanúba keverni.

Nem ez volt az első válópere, ámbátor ez mindennél keservesebb volt, ugyanis a bíróság sehogy sem akarta őket szétválasztani, formai okokra hivatkozott, hogy soha nem is kötöttek szabályosan házasságot, az anyakönyvvezető, kérem tisztelettel, csakornyakkendőzött virdzsina szivarszagától illatosan a közvádlo, mondom, az anyakönyvvezető elfelejtette bejegyezni a jövőendő anyák és apák nyilvántartásába, a bizonyítvány kibocsátása ezért törvényellenes volt, és még azt is Csunderlik Tituszon akarta végigverni a tanácsvezető bíró. A védőügyvédnek, aki már jó néhány Csunderlik-ügyben szerencsésen érvelt, csalinkázott, csúrt-csavart, pert darált keresztül a tekintetes törvényszéken, sikerült keresztülhúznia a t. b. aljas indokból elkövetett megszegényítő akcióját, és az asszonytartást is sikerült lealkudnia havi kétszázra (euró), de a tárgyalás során a felperes ügyvédjével történt peren kívüli megegyezéssel Csunderlik Titusz abba a helyzetbe került mint kóros visszaeső, hogy el kell hagynia saját lakását, amely, mint tudjuk, az ő nevében szerepelt minden községi és számtiszti nyilvántartásban.

Felhívta néhány barátját telefonon. Estefelé, amikor már biztosan tudta, hogy otthon fontoskodnak, híradót néznek, whiskyt kortyolgatnak, mert úgy kívánja a kordivat és a gyomorsav-állomány, gyereket vernek-nevelnek, latin-szanszkrit leckét magyaráznak annak az átkozott kölyöknek, aki soha nem figyelt oda az iskolában (a magániskolák rengetegben vannak), verset, könyvet, kulcsot, köpönyeget, hátat fordítanak az addigi családi hagyományoknak, és visszafojtják a belek természetes szellőztetés-igényét.

Nem fuvolázott, eszébe sem volt megalázkodni barátai előtt, csupán könnyed felszínes hangon érdeklődni akart, mintha egészen más kapcsán jutott volna eszébe az ötlet, mint aki tavaszi kabátban megy ki a gangra megnézni, vajon a pénzes postás vagy a gázszámlás szaggatja a bejárati csengőt. Nem fontos – mondta mindjárt a bevezetőben, hogy elejét vegye a kérdéseknek, bár tudta, semmi esélye, úgyis faggatni fogják. Számítania kellett arra is, hogy néhány barátja, aki nem volt tisztában pillanatnyi – aznap – polgári státusával, feltételezi, hogy valami kis nő (nőci, csaj, bula, rányi, bige – a szinonimák évjáratok szerint változtak barátai szókincsében) van az ügyben, akit Csunderlik Titusznak szokása volt felcsipni konferenciákon, bevásárlás, mirtuszkoszorú-fonás ürügyén, utazás közben, az egyetemi kávémérésben, és szobára akarná vinni, ahogy az már egészséges negyven fölöttiek között szokásos, elfogadott, megtűrt. Mások feltételezhettek – nem alaptalanul a város csőhálózatát ismervén –, hogy lakása elázott, vezetékcsakadás következett be, és amíg a szerelők kimennek a dagonyát kiszivattyúzni, politikai menedékjogot remél a boldogabbaktól.

Minden (élénk) érdeklődés elől udvariasan kitért, csupán azt kérdezte, kinél aludhatna néhány éjszakát, amíg a dolgok rendeződnek, s talál magának egy elfogadható szoba-konyhát. Na, persze mehetne szállodába is, de tudjátok, az olyan banális, terhes, erősen címéliás már az ő korában. A címéliást azért tette hozzá, hogy titokzatosságot keltsen maga körül, ám mint utóbb kiderült, erre semmi szükség sem volt, hiszen barátai úgy tettek, mint akik teljesen tisztában vannak a kifejezéssel, amit Csunderlik Titusz egyszer régen egy plakáton látott, amikor a Duna-parton sétálgatott, fiatalabb korában. Lehet, hogy kiállítási meghívóról szedte össze, de az sem

teljesen légből kapott, hogy egy lokál neve ötlött fel előtte, midőn Sárközújlakon keresett eladó mirtuszt, vagy átutazott Babarc felé. Barátai közül – legalábbis azokat, akiknek telefonszámát a noteszámban megtalálta, számos régi szám nem felelt, idegenek hallóztak be elfulladva, sajnálkoztak, nem ismerték a keresettet – legtöbbször álmukból kiugrasztva, dühösen, hűledezéssel, hajótörött reménykedéssel, vajaskenyér-majszolással (lehet, hogy növényi zsiradék volt a hívott fél szája szélén) vagy csak ímmel-ámmal válaszoltak, amikor a váratlanul reászakadt hajléktalanságát szóba hozta. Tudod, kezdtek a nagy körmondathoz sóhajjal kevert zavart nevetgéléssel, aztán nem tudott meg semmit; jól hallatszott, hogyan kattog fejükben a gépezet, amíg beugrik a kitérés, az elutasítás, a sajnálat, a rohadj meg, te hülye kíméletes, elfogadható adagolása.

G. esetében még elfogadható, hogy termékekben állandó anyós-fesztivál zajlik, hiszen G-nek két anyósa is volt, mint egy rossz viccben. Halasi Bandi nem volt odahaza, Csörgő Cyngár is éppen válik, K. Alpár lakást javíttat, Mischoga széderestet tart, s a mirtuszkötés nem kifejezetten engedélyezett vallási cselekvés. R. lakást cserélt, Valics Walterhez odaköltözött a két gyermeke, mert a volt nej kinyitotta a gázcsapot. Berenice-nél a betörő vette fel a kagylót... Más szóval, tajtékot hányt, zajlott V. város erkölcsi élete, az infarktus, rák, cukorbetegség és tüdőgyulladás, fertőzések, és nagylábasban főtt a tárkonyos fűtő.

Minek cifrázni? Csunderlik Titusz számára nem akadt egyetlen szoba, ágy, sarok, szalmaszék, rozszant tető, szétmorzsoltság, szódavíz-ágy, búvacsora abban a városban, amelynek születése óta polgára volt.

Persze hogy nem először válik, ilyen alkalmak során (elméletileg szólva, fontoskodott Mischoga) kialakul az emberben, úgy értem abban, aki valóban keresi a megoldást, nem csodaváró baromként ökörködik, valamiféle realitás-szonda, technikai megoldás-keresés, lyukérzés. Ezek az életműködések rögtön beindulnak az egészséges szervezetben, de te, öregem, teljesen hülye vagy, állapította meg egy kávéházban, ahol találkozót beszéltek meg. Nem volt olyan sok kávéház, ez azonban kifejezetten polgári volt, ahol a pincérekkel illetéjében lenni, mert kölcsönöztek, címeiket tudták, kapcsolatokat közvetítettek, ott lehetett hagyni egy csomagot, üzenetet, gyermeket, megőrizték, átadták, felnevelték. Máskor egész egyszerűen áthurcolkodott a nőhöz, akivel éppen kavart, ledobta a nappali közepére örökös sportszatyrárt, és azt mondta, na, itt vagyok. Az ex-lex állapot rendszerint néhány hétig még vonzó volt, izgalmasan rendszertelen, csípősen inspiratív, ilyenkor fonta legköltőibb koszorúit, amiket nagy valószínűséggel az olimpiák nyitóünnepségén dobáltak a világ élsportolói felé a rendezőbizottságilag felkért szüzek, az új helyzet fojtogatott szokatlanságával, hús- és rendhagyó volt, de aztán átvedlett, átkopott – akarata ellenére – állapottá, kötelekké vagy vereséggé, amelyben minden úgy kezdett fungálni, mintha már évek óta egy fedél alatt szaporítanák az értelmetlen órákat, üres töltényhüvelyeket, már csak az idő lábszárán matatnának, egyre kevesebbet beszélnek egymással, egyre hosszabbak a krimik a tévében, és egyre gyakrabban van kihagyhatatlan híradó, évszázad mérközése, készülék előtt papírostányéron magánvacsora. Szóval jön a rutin, a házasság vagy egy elfogadható bérlakás, láthatási engedélyek a fennmaradó gyerekekkel, bonyolult programozás, hogy egyik leszármazott se maradjon ki a szülői érzelmvilágból, észben tartott születésnapok, iskolák, leckék, ígéretek, amelyeknek valóra nem váltása afféle apai előjog és hosszantartó utóbanat.

Ezúttal nem volt egy bizonyos beköltözhető, belakható nő. Nem is a hűtlen elhagyás volt a válás oka. Felesége, az X-dik több nőbarát tartós hatására rájött, hogy nem kedveli a férfiakat. Fizikai undort érez, hányinger kerülgeti, mondta, dideregve húzta össze magát egy-egy szexközeli tévés jelenetnél, a moziban még a szemét is befogta hasonlók előfordultán. Ezzel szemben kedvtelve nézegetett női magazinokat, főleg olyanokat, amelyekben a mellfelvarrás csodás hatása és hasi hájapasztó kúrák szerepelnek, vibrátorok surrogat az éjszakában, kifejezetten atlétikus nők pattannak bajuszos motorbiciklire, hogy átgázoljanak himsovinisztyákon, közismert papagájkoros kerületi és községi pederasztákon.

Az ügyvédek meglepően hígadtan fogadták azt a tényt, hogy ikszedik Csunderlikné nemkívánatos személynek tartja a férjét, és rajta keresztül „Ádám valamennyi magvát a történelem magtárába küldi”, ahogyan a bíróság szóvivője egy sajtótájékoztatóján kifejezte magát, ettől az ügytől úgyszólván függetlenül, annak kapcsán, hogy V. város tanácsa úgy döntött, a távfűtési idény beállta előtt engedélyez egy családi melegfelvonulást. Nem olyan időket élünk, magyarázták, amikor ezen föl kellene háborodni, elvégre most a szabadság fogalma kiterjeszhető a nemi viselkedések minden mintájára, s a bíróság nem lát abban semmilyen morális akadályt, hogy az azonos neműek együtt éljenek, az állam sem kíván a párok közös egzisztenciája elé áthághatatlan válaszfélműveket emelni, mázsás köveket gördíteni a gyönyörökre. Elvégre már a középkorban is voltak coenobiumok, monostorok, társaskolostorok, bólogatott képmutató buzgalommal Csunderlik Titusz ügyvédje, Csúrcsavar Fábján mester.

Nagyon nehezen nyugodott bele abba, hogy barátai hátat fordítottak neki: Gruppiék tüntetően ikszedikné pártjára álltak, minden összejárás alkalmazást felégettek, csupán nevelt fiukat küldték Tituszhoz a válás után két héttel, és biztosították róla, hogy a kapcsolatok milyenségét Csunderlik mostani halmaz- és elmeállapota nem befolyásolja; Huydold Haribert kitérte hősünket a Fuxnet nevű videomegosztóról, és nem fogadta Csunderlik köszönését páros napokon. Tituszunk sejtette, hogy emögött ikszedikné apró szarkavarrásai működnek, de nem tulajdonított ennek különösebb jelentőséget. Legfennebb ezúttal hitelt adott annak a városszerte kolportált értesülésnek, amely ikszedikné különutas szerelmi életét szelelte társasági szendviccsé.

– A válóok? – tudakolta az egyik külvárosi tanácsstag naivan a lakás- és szociális teakonyha-osztó bizottság mondott ülésén. Erre senki sem tudott érdemben válaszolni. Tűzfalakba ütköztek. Sikos felületekről csúsztak vissza a gyanakvások, sejtések, pletykák. Hiszen senki nem volt jelen a törvényszéki tárgyaláson, a békítőkön, annál a menetnél, melyben a bíróság végül helyt adott a válókeresetnek. Az ok-okozati viszonyról (egyenletről?) sem Csunderlik Titusz, sem ikszedik Mariska-Rozáli Ella de Bella Juca Karolina nem árult el lényegeset, a tanúk – ha voltak?!! – éppen úgy hallgattak, majd tűntek el a városból, mintha Csunderlik kérésére szívódtak volna fel. Semmi becsületbe vágó nem került a város puldjára. Sutyorászások azért előfordultak, de ez még abban az időben történt, amikor az emberek busás csődök felé törekedtek, földszinti lakásaik ajtaját-ablakát kirúgták, hogy boltot nyissanak széles kirakattal és ugyancsak megterhelő rövid lejáratú banki kölcsönrel, nem értek rá valódi társasági életet élni, a pletykák pedig sorvadoztak, maszatolódtak, hiszen már végeérhetetlen sorok sem képződtek a hús- és élelmiszerboltok előtt. A turkálókról bebizonyosodott, hogy nem a különböző szociális csoportok, foglalkozási kategóriák, eltérő ideológiájú társadalmi rétegek összejövetele és kommunikációs alkulhelyzeteinek ideális fórumai, oda az emberek inkább XXXL méretű fogkeféért, varacskos portórlőért, tweed- és tergálzakóért vagy más ruhös ruciért járnak már-már kezelhetetlen kényszerességgel.

Pedig a válóok éppen azok előtt lehetett volna kézen- és szemefekvő, akik néhanapján betévedtek a házaspár lakásába. Ikszedikné nem sokat volt odahaza. Igazából senki sem tehető felelőssé a történetekért (ha egyáltalán történt valami a házafelek között a történés cselekvő értelmében). Nem volt gépkocsis üldözés, lövöldözés, betört ajtó, fej, és eldagadt arc, törött végtagok, robbanás, késsel, törrel, 14. századi handzsárral elkövetett szürkálás, erőszak, oroszlanos harapásnyomok tomporon és lábikrán, rajtakapás ágyban, tükörben, Palicsfürdőn, yuyubaolajba sütve, pincegádorban, felvonóaknában, ahogyan manapság a forgatókönyvek rábeszélnek a közönséget erre a modern életérzésre. Nem volt forgatókönyv sem. A házaspár elhidegülése, szétartása hónapok kérdése volt. Más nézett a tévében Csunderlik Titusz, akit a lassú, hatásos cselekmény, a művészfilmek és a kórházak, vérben vajakálások érdekelték. A humanista és a mészáros jól megfér benne. Felesége az autóversenyzőkért rajongott és a divatbemutatókért. A női emancikáltól lelkesedett be, a reggeli-esti tornát a világért sem hagyta volna ki, a hevimetál volt a gyengéje. Ugyanakkor foglya volt a

csipketerítőknék, porcelánpiperéknek, üvegnyusziknak és műanyag függönykéknek, minden kredencet, nyílászárót teleaggatott vélek; szakadatlan háborgott az égve felejtett villanylámpákért, az el nem zárt vízcsapokért, a lepisilt vécéülőkék szomorú látványáért pörlekedett. Folyton felsepert, arra panaszkodott, hogy ropog a kristálycukor a talpa alatt, holott már hetek óta nem volt egy morzsányi cukor sem a lakásban. Övében törrel és korbáccsal járt, bársonydrágban és cowboy-kalapban, nem kis feltűnést keltve a süketnémák intézetében, ahol ruhatáros volt.

Csunderlik otthonülő lett, ikszedikné folyvást a társadalmi élet görcseiben rángott, bemutatókon, tárlatnyitókon jelent meg, elbűvölően társalgott festőkkel régi húsboltokról, zenészekkel a vargyasi barlangok visszhangrendszeréről; spirituális atyjának nevezte a tudóskorcsmában Pásztor Bébit, az ismert helyi rockszárt, vízvezeték-szerelési tankönyv-vitákon hallatta a hangját karakteresen, a kiállított csapok és könyökdarabok, kenderkóc-sodralékok között félméteres hosszúságú szipkába dugott csőtésztával sétált fel és alá. Ha Csunderlik sízni vágyott a Semmeringen, Ella de Bella balladaestre vágyott egy székely fonóban, ha viszont a nő szeretett volna bogenezni a jégen, akkor Csunderlik Titusz plusz 43 fokot zúdított árnyékban a városra...

Már nem beszéltek, odamormoltak reggelente egy-egy szevaszt, este a nő kenőcsei mocsarasan álltak a búcsúpuszira kiszemelt bőrfelületen, undort keltettek; ikszediknének nem tetszett, ahogyan Csunderlik csoszog, fújja az orrát, kávéét készít, rántottát süt, pizsamát cserél negyednaponta, már föl sem varrta Titusz inggombjait, és a férfi minden olyan munkálkodásra ráfanyalodott, amit egy sima házasságban a történeti hagyomány pontosan kijelöl a férfi vagy női szerepek töltelékéül. Külön időben, térben, modorban ettek, aludtak, más-mást készítettek maguknak, soha nem azt olvasták, amit a másik, nem ajánlottak egymásnak semmit, azaz egyszer mégis megtörtént, hogy Csunderlik az állandóan nyavalygó nőnek azt ajánlotta, menjen a fenébe, és becsapta maga mögött az ajtót. Aznap éjszakára kimaradt, de nem korcsmázott, a városi parkban tördelt ágakat, fára mászott, csónakázott, megetette a tóban tanyázó éjszakai aranyhalakat, akik, minekutána hat éjszakát a szabadban töltött, már megismerték, odaúsztak hozzá, ha feltűnt ladikja. Nevén szólították Csunderliket, mondta az ügyvéd a tárgyaláson, s ez a kijelentés még évekig szállóige maradt V. város törvénycsarnokában.

Nappal aludt, elhanyagolta a mirtuszkötést, a műhely ajtajába becsúsztatott megrendelőlapok egyre csak sokasodtak, az emberek nyugtalanná váltak, ugyanis nem tudtak mirtuszkodni, mert Csunderlik Titusz napokig a bolt felé sem nézett. Lassan felélte minden tartalmát, akár a türelemre, akár az idegekre tippelünk, de az anyagiakra is bátran vetemedhetünk. Nem borotválkozott, kedvetlenül rótt a parkot, a mirtusztáblákat sem gondozta, nem sarabolta le a koszorúkötésre kiválóan alkalmas bokrokat, elhanyagolta öntözésüket; hontalan lett már jóval azelőtt, hogy ténylegesen azzá vedlett volna.

Ikszedikné dobta be a kesztyűt, a válókeresetet viszonylag zavarmentesen letárgyalták. (Mondják, volt benne némi uniós nyomás is, a melegek emancipációját serkentendő. De az afféle téveszme, valójában.)

A törésre vitt kenyér, a szabad kóborlások befejezése, a válókereset megindítása Csunderlik Tituszt váratlanul feldobta, újra érezte magában pezsegni az alkotóenergiákat, keze lázasan kötözgette a szebnél gyönyörűbb mirtuszkoszorúkat, csokrétaikat, a szalontüdőt díszítő tányérjárulékokat, menyasszonyi kiegészítőket, vőlegényi kalapdísz, vőfélyturbékolót. Az ámulat a hátára kapta, írtak róla a központi napilapok, szerepelt két kereskedelmi és egy ipari adó esti főműsorában, portréfilmet adtak róla a Discovery-n, A hogyan készül? sorozatban stb.

És ekkor a dicsőség (mindig mulandónak bizonyuló) csúcán felhívta barátait, és nekik szegezte a kérdést, amin olyan sok múlott: ki fogadná be kicsinyég időre, amíg helyükre rázódnak a viszonyok. A többit már tudjuk, vagy inkább csak sejtjük, hiszen jól ismertek az efféle reménykedő csendek, a csalódás ezernyi csiszolata és a valóság zsákutcája.

Ekkor jutott eszébe rokona, bátyjának mostohalánya, Teréz, aki nemrégiben szegődött el a városi tanácshoz a család nem kis döbbenetére, ugyanis a familia évszázados szabadságharcos hagyományai, a betyárkodás arany szabályai azt diktálták volna, hogy zsandárokkal nem keveredik emberfia/lánya, vagy, amint Csunderlik nagypapa mondogatta mostanában: aki a korpa közé keveredik, azon még a hedendsolder sem segít. Mégis, mint adófizető városi polgár, remélhette, hogy felkerül a lakásvárók listájára, és ha a szerencse is kedvez, hamar kisorsolják, nem kell majd hajléktakanul bokrok alján tipródni, aluljárókban, metrólejáratokban éjszakázni, mely utóbbiak V. városban legfennebb a XXIII. században fognak megépülni. Ha...

Instancia irattatott erős vigyázással – mondaná a város egykori krónikása, Pallavicini-Perzsovszky –, hogy a kérés ne tűnjön szerénytelennek, mohónak, hangsúlyozni kellett, hogy önhibáján kívül történt ágytól, asztaltól és fedéltől való elszakítás, s csak nagyon reménykedni abban, hogy a tanácsstagok egyikének-másikának nem rokona A-dik, B-dik vagy C-dik Csunderlikné, vagy nem emlékeznek aprólékosan Titusz bátyám viharlatta érzelmi életére.

Nem javasolták, hogy egyenesen betérjen a polgármesterhez, kihallgatást kérni ebben az ügyben örültség lenne, tanácsolta ügyvédje, Fábján mester, aki mindig idejében értesült jogberkekből, törvényszéki körökből, hogy ki ellen folyik éppen a városházán rendőrségi vizsgálat, vagy melyik tisztségviselő verekedte be magát a megvesztegethetőség, az elalpáriasulás mandoriájába.

Teréz vállalkozott rá, hogy a bizottság asztalára helyezi a kérvényt, beiktatja a napirendi pontok közé; bizott abban, hogy eddig még soha senki nem vetette össze a tárgysorozatba-vételi javaslatok eredeti darabját, az ősvázlatot a bizottság elé kerülő munkaváltozattal. A változat szó valóban a változtatásokból táplálkozott, ugyanis folytatólagosan ötleteltek a tanács tagjai és rokonaik, vevőkörük, a városháza hivatalnokai. Az ügyosztályoknak szabad garázdálkodási joguk volt, minden hivatalocska a maga dolgát tartotta a legfontosabbnak; a legtöbb felajdulás a szombati ülésnap előtt, pénteken délután a munkaidő zárása után szilánkolta szét a hivatal rendjét: a tisztviselők berohantak a titkárságra, a szedelőzködő jegyzőhöz, a kabátját kereső polgármesterhez, a fáradtan bőffentő helyettesekhez, és sürgősséggel még besuvasztottak egy halaszthatatlan tárgypontot, ügyet, amíg aztán az eredeti négy pont a sokszorosára hizott, biztos cselekvésképtelenséget ellett; az ülések napirendjében a kiindulási alap úgy viszonyult a véglegességhez közelálló variánshoz, mint az ötfilléres alapon játszott csapdlecsacsi a milliós téttel vívott pókerasztárhoz.

– Még ez is?!! – kiáltott fel egy tanácsos, aki már elég rég élt a városháza tövében, még erről a viszonylagos holtpontról is volt némi rálátása a városi ügyekre, néhány éve vett részt a kampányokban, pártvacsorákon, az idegsorvasztó játékokban. Ámbátor, ha nagyon őszinték kívánunk maradni, V. város belvilágát nem annyira a politikai színkép szivárványozta keresztül-kasul, hanem a helyi önkényurakhoz való kapcsolódás mikéntje: ki kinek a üzleti körletébe tartozott, ki kicsodával vadászott egy kompániában, ivott és gyomorégett hétvégeken a szőlőhegyi magánpincékben, hajtott nőket, vitt jégre céget, könyveltetett, rokonult, kurvázott, zabált töltött káposztát. És hol nincs így?

Csunderlik Titusz ügyében G. referált. Az a G., akire nem emlékezhetünk, mert hetekkel korábban csak egy félmondatot szántunk rá, ő volt az első, aki lerázta magáról a hajlékot kérő kezét. Dolgozhatott benne a megbánás, az eb gondolat azóta is, vagy a sors szeszélye folytán lett az úgy előadója, nem tudhatjuk. Ő javasolta, hogy találjon a városháza elfogadható megoldást, mégiscsak V. város egyetlen mirtuszkötőjéről van szó, egy kihalófélben levő mesterség utolsó erdélyi képviselőjéről, Csunderlik Tituszról mint végbőlénnyről, a természet csodájáról, védelmezni való műemlékről szólt szívhez szóló érzelmi érvekkel.

A zöldek képviselője, Rüggyi Rubin is csatlakozott a javaslatához. Ő még ráerősített, amennyiben nem dolgozna a városban Cs. T., a mirtuszbokrokat mesterségesen kellene irtani, mert annyira elszaporodnának, hogy megfojtanák néhány éven belül a szőlőhegyi értékes fajborok termőültetvényeit, a chardonnay-t és a királyleányka szürke pinóját. V. város magyarul beszélő tanácsosai jót derültek, de a többieknek sem kellett lefordítani, ami nemcsak a szép egyetértésre, de sokkal inkább a himsovinizmus nemzetek fölötti alapvonásaira, azonos tartozékaira vet éles fényt.

Ekkor emelkedett szólásra – helyesebb, ha úgy fogalmazunk, bődült bele a bizottsági lefety langyos levesébe Urbán Waklarma, akit csak nemrég helyeztek át V. városba a Sarkvidékről.

– Mi a fasz az a myrthus?

A meghökkenett csendet használta ki e sorok írója, aki mindig magánál tartja a Révai Nagylexikona tanácsülésekre átigazított kötetét, ő olvasta fel a 14. kötet 163-ik oldalán található meghatározást: „Myrtus. L. mirtusz (növény), a Myrtaceae génusza. – Nem géniusza, mondta figyelmeztetően. – 60 fajta elsőtán fordul elő a Föld kerekén. Cserjék, levelük osztatlan, átellenes; viráguk magános v. 3–7 virágú, emyős fűtben áll a levél hónaljában, piros v. fehér, csészelevelei a bimbóra rásimulnak, magháza 2–3 üregű. Az európai M. communis L. a legismertebb, mediterrán vidéki 1–1,25 méter magas fűszeres cserje. Levele szép sima, fénylő, lándzsás; virága jó illatú, ötszirmú, a kertben teljesebb ki. Egykor leveléből és virágából ún. Angyalvizet desztilláltak. A szépség, fiatalság, szűziesség jelképe, más fajokkal együtt különösen esküvőre bokréta vagy koszorúba kötik.”

Urbán Waklarma szégyenében az asztal alá bukott, majd egy szál mirtuszággal a kezében megkövette e sorok íróját, ezzel azonban nem került le a napirendről a mirtuszkötő mester lakásának ügye. Sőt, csak éppen elkezdődött az alku. Bekérték a lakáshivatal kimutatásait, érdemsorozatát, pontrendszeri osztálykönyvét, tisztviselőit, szendvicseket (derecskei cédakontyot), a rendelkezésre álló lakások térbeli elhelyezkedését, a rendkívüli esetekben nyújtható kedvezmények késleltetett robbanású aktáit, élénkítő tablettákat, a polgármester pedig – bár jelenléte a bizottság ülésein a működési szabályzat szerint nem volt kötelező – behozta meleg kötött papucsát, a büttyök sajjó természetrajzára való kiváló tekintettel.

Kálbor Pindroch, a városi hetedik választókerület képviselőjében azt javasolta, hogy a helyzet frivolitására való kiképzéssel, a mirtuszföldekhez közel kellene lakást találni a Mester számára, így ugyanis elkerülhetné a kellemetlen találkozásokat, legalább egy időre nyugalmat biztosítana számára az elvonultság, a külvárosias környezet, ahol csak mogorva kétkezi palencsárok és állástalan szénégetők laknak, akik ügyet se vetnének a Mesterre.

Erre aztán felugrott Zsigány Zsolt és mérgesen vágta oda Pindrochnak, hogy önző, aljas fráter, hiszen köztudomású, hogy a Mester lételeme a népszerűség, az ismertség langyos napsütése, a passepartout gátlástalan túgulása. Nem, ő soha nem küldené ki a Mestert a pampákra, az ismeretlenségbe, hiszen ezzel csak a város veszítené, magát a Mestert végérvényesen el is idegeníthetjük V. településtől, s kénytelen lesz máshová költözni, olyan vidékre, ahol majd úgy gondolja, jobban megbecsülik a mirtuszbukéták művészetét, mint V-ben.

– Jujj, ha olyan okos, kedves képviselőtársam, – nyelvelt vissza Pindroch Béci – akkor fogadja be maga!

Kis csend támadt. Valahogy az volt az embernek az érzése, mintha mindenki egyszerre ugyanazt gondolta volna: ezt talán mégsem...

– Mellőzzük, uraim, a személyeskedést – törte meg az anyagszámnyú csöndet az ülést vezető tanácsúr.

Szövegzárásnak talán elég, ám de az áthidaló megoldás még órák múltán sem akart fölsejleni, mindaddig, míg a polgármester el nem szalajtott a városházi hajdút (nyugállományú belbiztonsági őrmagyot) két tepszi káposztásrétesért. A rétesnek köztudomásúan csodatevő hatást tulajdonít a néprajz. Kákonypállőrincen például a szülő anyáknak adják anyakönyvezés előtt, hogy eszükbe jusson, kitől is fogant az éppen születendő csecsemő; Tivornyákszéken (Bálnamegye) a káposztásrétes fogyasztása ünnepi alkalom, az újházások eszik, hogy annyi emeletet húzassanak házukra, ahány rétegű a rételmény. Ezért aztán a réteskészítő asszonyok, lányok – a periódusos táblázatban szereplők kizárva a nyújtásból és sütésből mint tisztátalanok – már régóta rásimultak a Guinness-book lapjaira harminchét emeletráépítési bravúrukkal.

Ne tessék nekünk racionális észérvekkel előhozakodni, épp akkor, midőn nem akadt egész V. városában egyetlen jótét lélek sem, aki befogadta volna Csunderlik Tituszt. Sőt, nincs ok az undok módon tamaskodásra sem. Meg kell hajolnunk a mítoszok vulkánfőző bőrdődjéi előtt, ahonnan feltört az ethosz és Erősz keveréke, a gőzparás egyszívűség.

Éppen amikor a tepsiből Zorád Zoárd (valaki megrántotta kézelőnk, és figyelmeztetett, hogy a révület során eltévesztettük a kimagasló elméjű tanácsos alliteráló nevét, a Zudor Zádorét), szóval ZZ kiemelte az utolsó darabot – nem tudjuk, páros vagy páratlan volt, de inkább a páros valószínűsíthető –, halkán megszólalt Kiskacsa Petru, a legfiatalabb bizottsági tagolmány, képletesen fején találva a mirtuszkötőt.

– Javasolom, adjuk oda nekije az anyakönyvi hivatal fölötti padlásszobát!

Zudor Zádor még a fülét is betapasztotta a nekije hallatán.

Ám a többség közfelkiáltott: Úgy van. Jól mondd, öcsi!

Azonnal megindult az ötletek, javaslatok, kiegészítések, észrevételek, betoldmányok, tromfolások, ésszerűsítések áradata. Ahogyan a helyi lap tudósítója szokta cikkében kimazsolázni a hosszas gyűléseket, „nos, idézzünk föl néhányat a sok elhangzott szándék közül”: kössön ott mirtuszkoszorút, dobja a házassalándók, örömnapiák és gyászolók fejére, kötelezzük, hogy cserében a jó üzleti lehetőségért fonja körbe a városházát, ültessen erdőt. Adjunk neki rózsafabútort, védőruhát, állandó belépőt a tanácsházára, vigyük moziba az árváit.

Ettől egyszeriben csend lett.

Mindenki Kiskacsa Petrura nézett. Ez teljesen hülye? Hát nem tudja, hogy az utolsó mozi, a Verespunci már vagy húsz éve bezárt, bedeszakázott ajtókkal, pénztárral romladozik a főtér mögötti sikátorban, ahol bűzös szerelmek szövődnek és prosztáták könnyebbednek.

A polgármester nyújtotta föl a kezét: – Barátaim, óvakodjunk a vietnami szálláskeresőkötől...

– A déliektől vagy az északiaktól? – akarta kérdezni a tanács szolgálatos tréfacsinálója, egy idősebb hízott marha, aki még emlékezett Vietnam ideológiai és földtani megosztottságára, a véres indokínai helyzetre. Bezzeg a Kiskacsák már semmire. De visszafogta magát, mert érezte, hogy a polgármester nagyívű koncepciózus eszmét készül a bizottság elé tárnai, amilyen csak tízévente adódik a közgyűlés közönypusztáiban.

... hiszen tudjuk, hogy nagyobb részt álnok szándok tölti ki ázsiai kebelüket. Szerette a fennkölt, régies szófordulatokat, korábban lelkész volt, de kiugrott, hogy elvehesse élete asszonyát, Cziklámen Licit, a mezzoszoprán postamérmőknöt.

– Nos, mi az az álságos nyáj az ő orcájukon és bájos sejp hegyes nyelvükön, midőn becsengetnek hozzánk szállásért? – tette fel a retorika kötelező kérdését.

– Nem más, kedves híveim – felelt meg maga a feladványra –, mint a kábítószer termő növények ápolása, forgalmazásának elleplezett terve. Az ám, a vadkender, indiai kenaf, Cannabis sinica, sőt, japonica. De fokozhatnánk.

Mindenki bólintott, bár fogalmuk sem volt, mit ért a polgármester azon a bizonyos fokozáson. Hiába, mégiscsak ő volt a legokosabb

ember V. városában.

Ne hagyjuk tehát, hogy kenderfölddé változtassák cselszövők, szemfényvesztők, koppantó ázsiai hordák civilizációnkat, utolsó szabad termünket, a Vöröspunci egykori nézőterét. Adjátok oda a mi Csunderlik Tituszunknak, szívből nyújtsatok feléje védő kart, hadd termessen ott mirtuszt, ámbrát, nektárt, mirhát vagy tömjént. Hadd vigye diadalra a szépség és illat címeliáit.

Annyira begőzölt, hogy szeme sarkából a tanács egy-egy könnycseppet dörzsölt szét. Fehér zsebkendővel a kezükben rendre léptek oda a polgármesterhez

Csunderlik Titusszal egy héttel később írásban is közölték a döntést. Ő pedig egykedvűen összeszedte szerszámain, kedvenc könyveit, az utcára lökött régi festményeit (márkás erdélyi művek, tájak, portrék), a mirtusz-mátrixokat, csillagösvényeket, csavarhúzókat, raglán szabású közmondásokat, és beköltözött a Vöröspunciba.

Barátai nincsenek. Szeretői sem ez idő szerint.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Sebestyén Mihály

Látó Szépirodalmi Folyóirat